

Uitspreken, afspreken, aanspreken

Mark Weghorst:

“Elke samenwerking staat of valt met de vraag of je weet hoe je samenwerkingspartner de koffie gebruikt”

Er zijn mooie rapporten over samenwerking geschreven, met belangwekkende conclusies en heldere aanbevelingen. Een paar dingen hebben al die onderzoeken, rapporten, conclusies met elkaar gemeen: kern in de samenwerking is steeds weer de relatie. Het begint, eindigt, staat en valt met de relatie. Mensen die het goed met elkaar kunnen vinden werken beter en gemakkelijker samen.

In het onderzoek naar de Sterkste schakels gingen we op zoek naar de praktische uitwerking van de twaalf werkzame bestanddelen bij samenwerken die we al kenden. We vonden ze alle twaalf, maar merkten ook dat er geen gouden mix van bestond.

Die gouden mix van de twaalf werkzame bestanddelen hing af van de specifieke lokale situatie. We vonden plekken waar op basis van een sterke sociale samenhang niets op papier werd gezet (zo doen we dat hier nu eenmaal) én we vonden plekken waar alles geformaliseerd was en voor iedereen na te zoeken was. In die ene plek werkte het niet beter dan in de andere. Alles heeft zo zijn voor- én nadelen.

Wat ze allemaal gemeen hadden was dat ze te begrijpen zijn met een simpel model over samenwerken. In elke lokale situatie speelde het belang om te weten wat je van elkaar verwacht, tot welke afspraken dat leidt zodat je elkaar daaraan kunt houden.

Dat *uitspreken* (van verwachtingen), *afspreken* en *aanspreken* biedt een eenvoudig kader voor elke samenwerking. Zet de termen in een cirkel, verbind ze met pijlen en het is een model. Zo'n model helpt bij het starten van een samenwerking, maar ook bij problemen in die samenwerking. Merk je namelijk dat het niet gaat zoals je verwachtte dan zijn er drie mogelijkheden:

1. Je spreekt je samenwerkingspartners aan op de gemaakte afspraken.
2. Zijn die afspraken niet vastgelegd of duidelijk? Dan is het tijd om dat alsnog te gaan doen.
3. Is het nog niet helder wat je van elkaar verwacht? Dan is het tijd om je verwachtingen naar elkaar uit te spreken.

De twaalf werkzame bestanddelen, de tien regels van communicatie, de zeven hoofdzonden in samenwerking, de elf geboden voor succesvol samenwerken: in dit model komen ze allemaal terug.

En ze zijn terug te voeren op de kern in alle samenwerking: relatie, relatie, relatie. Uiteindelijk staat of valt elke samenwerking immers met de vraag of je weet hoe je samenwerkingspartner de koffie gebruikt. Soms met een klontje suiker, soms een wolkje melk en soms gewoon zo sterk mogelijk.

Mark Weghorst is adviseur bij Nederlands Centrum Jeugdgezondheid